

L'Esquella de la Torratxa

Any XLII : Número 2146

15 cèntims = Atrassats 30

Barcelona, 23 d'Abril de 1920

LA BIBLIOTECA
DE LA CRUZ DE TENCIN
C/ Santa Cruz de Tencin, 10
Barcelona

LA PUBILLA ENFINADA

—Quin desori, noia!... Ahir visites, demà visites...

—Com ho vol fer!... Sort que ja hi estic acostumada a rebre a tot-hora.

Vapors Correus "TAYÁ"

Servei ràpid mensual a la HABANA i NEW ORLEANS

El dia 25 d'aquest mes sortirà de Barcelona, fent escales en Alacant, Màlaga, Les Palmes i Santa Cruz de Tenerife, directe per a la Habana, via Santiago de Cuba, el trasatlàntic

ROGER DE LLURIA

ADMETENT PASSATGERS

Gran confort - Luxosos camarots - Restorant de primer ordre - Diner concert - Telegrafia Marconi, etc.

PER A PASSATGES A LES OFICINES
DE LA COMPANYIA:

FILLS DE JOSEP TAYÁ, S. en C.

Josep A. Clavé, 2.—Telèfons 814-A., 3026-A., 5506-A., 5507-A.—BARCELONA

PARA ENFERMEDADES DEL
ESTÓMAGO E INTESTINOS

GASTROL

MIRET

PROBARLO ES CURARSE

NATALIO MIRET - Farmacéutico
Diputación, 205-BARCELONA

DE VENTA
EN TODAS PARTES

El mejor disolvente de los uratos
Aséptico de las vías urinarias
Ósculos nefríticos
Reuma articular
Neuritis
Rifas
Gota

UROMETINA

MDASE
soluto expi-
estivo. Muestra
a los señores médicos
Agta. gen.: S. NAVARRO
Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

EDEN CONCERT

MUSIC-HALL DE PRIMER ORDRE - Tots els dies grans espectacles a les 3 1/2, tarda i a les 9 1/2 nit

Gran èxit de la suggestiva i escultural cançonetista

CHELITO

COMTE DEL ASSALT, 12

TELÉFON NÚM 8382 A.

HERNIADOS

El último adelanto científico para combatir con éxito seguro vuestras hernias sin operar es el **BRAQUERO MEDICAL VIVES**, admiración de la Ciencia Médica y sin rival en el mundo. Rechazad las imitaciones.

Despacho de 9 a 12 y de 3 a 6

Rambla del Centro, 12, pral. Casa VIVES
(junto al Liceo)

SOLER Y TORRA GERMANS, Banquers

Compra venda de valors - Ordres de Borsa - Canvi de moneda - Giros sobre l'estranger - Comptes corrents en monedes Nacional i Estrangera

Rambla d'Estudis, n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Llibreria Espanyola-Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ.
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes., Estranger, 5

"LA INFANTERIA"

Aquest article ha sigut
revisat per la censura governativa

PARADOX

TOT BALLANT

.... Censura governativa

MUNICIPALESCA

Altres cop els homenatges (?)

Mentre s'espera a conèixer les iniciatives de la majoria consistorial, van els regidors regionalistes de cassinet en cassinet, rebent els homenatges ridícols que en altres ocasions tant ens han fet riure. En aquest aspecte concret, cauen els nous consellers en els defectes assenyalats als seus contraris radicals, mestres en lo de retre's a sí mateixos esclats apoteòsics, a propòsit, a tot estirar, per a enlluernar a la família i al grupet de parcials interessats en respatllar als qui suposen en possessió de la clau del rebost.

Mal camí aquest dels homenatges, de temps desacreditats. S'ha abusat de les festes, dels banquets i dels discursos encomiàstics. Dificilment arriben aquests actes teatrals a convèncer a ningú de la rectitud i la sinceritat dels propòsits acaronats pels organitzadors. L'eficàcia dels homenatges als regidors queda desvirtuada amb sols recordar les sàtires, els atacs virulents llençats mantes vegades pel senyor Durán i Ventosa, al combatre lo que'n diríem *política de districte*. Els homenatges, tal com s'estilen, són pura i exclusivament festes de barri. Un dels arguments empleats pel propi senyor Durán i Ventosa, al defensar la creació de la Comissió de Govern Municipal, sigué la necessitat de posar terme an aquestes glori-ficacions ridícoles. En l'ocasió de que parlem, vingué a afirmar, l'allavors cap del grup regionalista, que el regidor es deu a la ciutat, no als bàndols electorers constituïts en juntes i comissions de barriada.

Una acció intensa i persistent en pro de l'exacte compliment de les ordenances, despertaria en l'opinió imparcial més confiança i un xic més de respecte que totes aquestes moixigangues, a les que tan aficionats semblen mostrar-se els nous regidors. El sanejament dels districtes, l'acabar amb els mil abusos que contra la salut i l'interès del veïnat cometen a diari determinats senyors que's diuen *industrials*—per exemple,—mereixeria l'aplaudiment de les persones serioses, que tenen els homenatges com una perillongació de la disbauxa i la informalitat municipa-lesques.

Tot lo que no sigui empendre una campanya enca-minada a defensar al públic de les escomeses dels *indus-trials aconductats*, quant no sia moralitzar l'administració en ço que d'un mode directe arriba a la gent, ens sem-blará treball perdut; ganes d'entronitzar el perjudicial i fantàstic xim-xim.

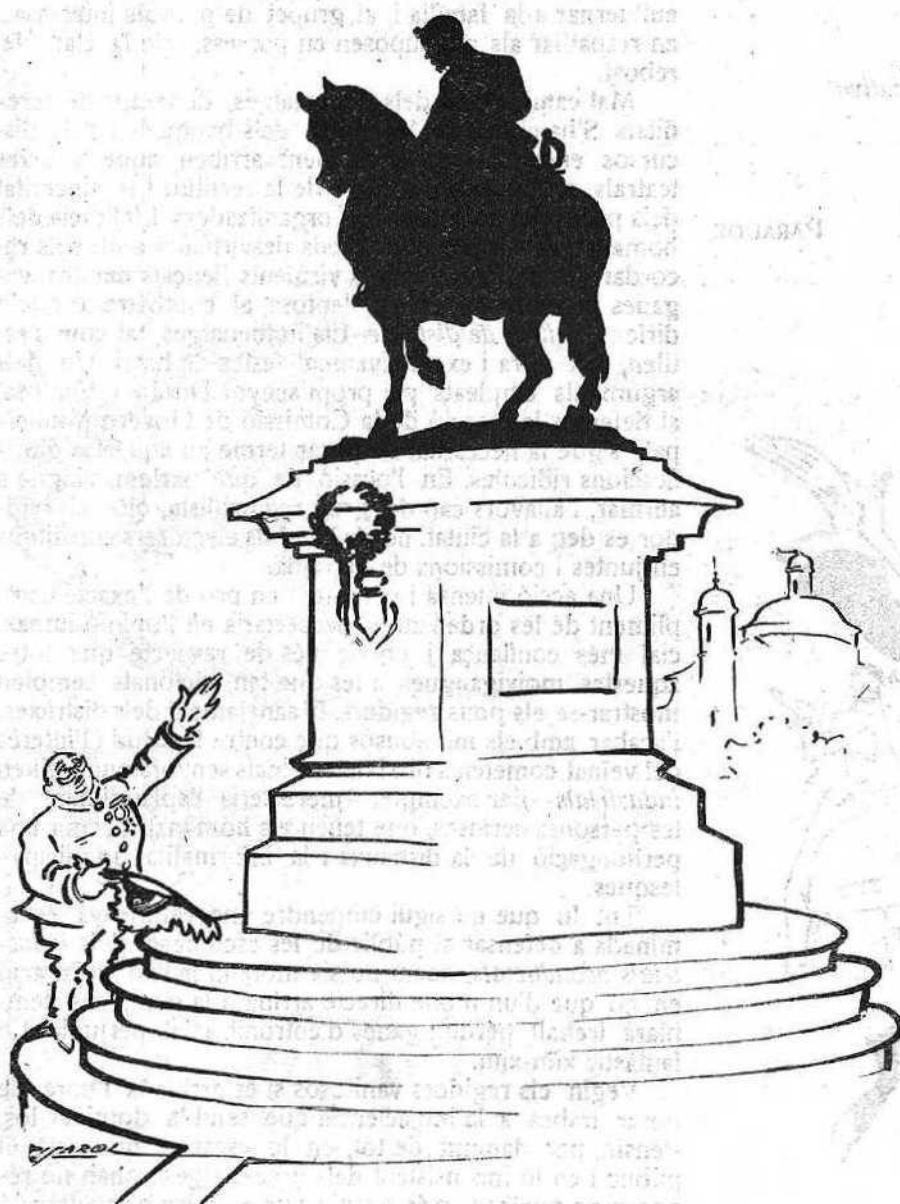
Vegin els regidors vanitosos si és arribada l'hora de posar trabes a la impaciència que sembla dominar-los. Pensin, per damunt de tot, en lo escamat que està el públic i en lo inconsistent dels homenatges, quan no re-poseden en quelcom més positiu que el voler d'unaacció de correligionaris agraits, o candidats a ésser-ho.

JUST

Pel dret

De tant en tant, els bons catalanistes se veuen obligats a lluitar per unes coses una mica misterioses i inintelligibles. Ara estem combatent per a que les successions intestades siguin deferides amb conformitat de les Constitucions de Catalunya. Arribem a més els catalanistes en aquesta lluita. Demanem que si aquestes successions intestades no poden subjectar-se a les Constitucions de Catalunya se subjectin a les disposicions de la novel·la 118 de Justinià, novel·lista fecond que no perd amb els anys.

LA PRIMERA VISITA QUE FARA EN JOFRE A L'ARRIBAR

—Xoca-la, Joanet, que tots dos som de casa, refoutre!

Un dels conferencians del Centre Autonomista de Dependents el visità el dia abans de la conferència, i en la conversa amb un dels de la junta sortí la lluita pel dret civil català. El conferenciant ignorava lo que succeïa, i el distingit soci autonomista i dependent, tenint consciència de lo misteriós de la lluita, li digué:

—No sé, crec que és una cosa molt antiga que tenim i ens volen pendre.

Així als «volem» famosos, afegim ara aquest: «Volem que les nostres successions intestades siguin subjectes a la novel·la 118 de Justinià».

La glòria del Gallo en "entredit"

Un amable llegidor de L'ESQUELLA se'ns ha indignat perquè al peu de la caricatura del Gallo, publicada la setmana passada, hi figurava un lema que deia: *La glòria més llegítima de Catalunya*.

Consti que la culpa d'aqueixa abominable afirmació no és nostra. Es de la senyora Censura que va tatxar d'aquell lema lo més interessant de la ironia, deixant immaculat lo que li va convenir.

Ja està dit; nosaltres, com l'arrable llegidor protestatari, creiem que el famós gitano de Triana no pot ésser mai la glòria, ni falsa ni bona, de casa nostra.

No'n caldria d'altra!... Ni que l'amic Junoy ho afirmés.

A tot el més que arriba don Rafael és a glorieta i encara per a certa mena de catalans que's diuen catalanistes i no's deixen perdre cap «corrida».

L'Anastàsia ens obligà, doncs, a dir que el Gallo és la glòria més llegítima. Però no volem cantar el *mea culpa*. Allà on no hi ha llibertat, no hi pot haver responsabilitat.

Amèn, que vol dir: *Apaga la lus i seba*.

Anar per llana...

Tots els veïns de la placeta de Sant Felip Neri comentaven el fet; la «Pensió Filosòfica» tenia un nou hoste.

Prou s'havien mogut el senyor Ramon i la senyora Pepa — matrimoni fundador de la pensió — per a donar renom al seu petit hostal, però la gent semblava que el mot de «Filosòfica» els espantés, doncs [d'ençà del dia de la

EN GUIMERÀ A CASTELLÓ DE LA PLANA

L'insigne poeta català i les autoritats castellonines, en l'acte de descobrir-se la làpida d'un carrer al qual s'ha donat el nom de «Àngel Guimerà».

inaugurament, els dispesers quedaren sempre reduïts a dos: El senyor don Zacarias, aquell home tan geperut i antiestètic, que era el director artístic d'un cafè concert; i En Perfecte, un robust jovençà, que tenia el defecte d'ésser un entusiasta de les begudes fortes, això sí, l'aspecte d'ell era d'un home molt seriós, no era d'aquells borratxos de les pel·lícules que surten escabellats i amb una ampolla de vi a la mà, sinó tot el contrari, semblava talment un capellà retirat.

Per tant no és d'estranyar que quan En Lluís Llesca, estudiant de medicina, empleat de l'Ajuntament i poeta de la llengua castellana al ensemple, ingressà com a hoste de la «Filosòfica» fos un gran esdeveniment per a aqueixa i per el veïnat. Els dos antics dispesers es feren ben tost amics de l'estudiant i les famílies de la placeta s'enorgullien de tenir un veí que sapigués fer versos i receptes.

Aquesta fama del futur metge s'esbombà tant, que fins don Joan Baptista Castells—aquell militarista i professor d'Història Natural, que vivia en el primer pis de l'escala del davant de la «Filosòfica»—no dubtà gens per a enviar a cercar-lo, un jorn que cregué, al trobar-se débil de braços i cames, que anava a desmaiar-se. Fou el mateix naturalista qui des del llit dirigint-se a sa muller,

EN GUIMERÀ A CASTELLÓ DE LA PLANA

Don Àngel, voltat de un grup de entusiastes admiradors

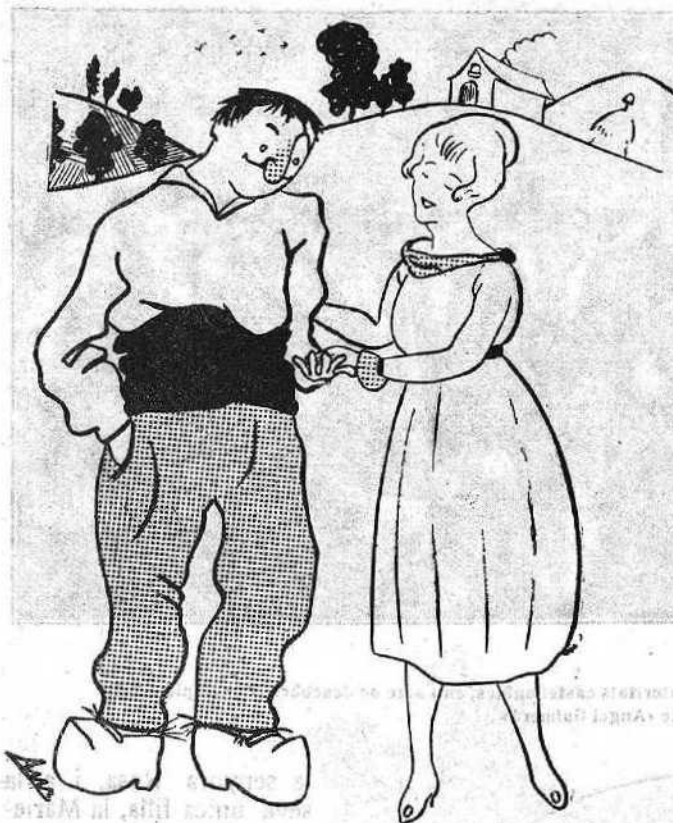
la senyora Rosa, i a la seva única filla, la Marieta, els digué amb un to no gaire natural:

—Filles, haureu de treballar una miqueta perquè si els símptomes no m'enganyen em sembla que tindré un treball. Per això tu Roseta ves a avisar an el estudiant de Medicina de casa la senyora Pepa, que crec que cura tan bé com que encara no és metge, ho fa de franc; i finalment tu, Marieta, prepara'm una tassa de tila amb unes fulles seques de *Tilia platyphyllo* que trobaras al rebost.

La senyora Rosa, que havia subratllat amb crits i plors el manament del seu espòs, anà a la «Filosòfica» enbusca de la medicina; i la Marieta, que no cridà ni tampoc ploriquejà va determinar anar-se'n a fer la tila. Més tota

aqueixa actuació fou inútil; don Castells, amb tot i fer grans esforços per a desmaiar-se, no s'accentà. No obstant la visita d'En Llesca serví, puix es feu tan amic amb la família del professor que d'aquell dia ençà cada nit al finir de sopar ja hom sabia, el futur metge es traslladava de la «Pensión» a casa de don Joan Baptista. A aqueix i a sa muller els plavia molt parlar amb el poeta i a la Maria també li agradava poguer fer amb ell qualques partides d'escacs.

An això de l'aficionament que tenia la seva filla de fer

QUIROMÀNCIA

—La teva mà em diu que ets un bon xicot
incapaç d'enganyar-me amb una altra dona.
—Sí? . Posa'm-hi dos duros!

partides s'hi fixà tot seguit la senyora donya Rosa car una nit, abans que En Lluís Llesca vingués, digué a son marit:

—Em sembla Joanet Baptistet que En Lluís està molt enamorat de la noia.

—A veure si per últim la casarem—contestà entusiasmada don Joan—mira que n'hem arribat a fer de coses per a maridar-la, però ja diu el refrà: «on menys es pensa salta la llebre».

—Sí, tens raó, més si la noia no es casava, ja ho saps tu que no era per culpa d'ella, sinó dels joves. Ai fill! d'homes tan *vírgenes* com tu en els temps moderns no en corren.

—*Amigu*, això que has dit és una gran veritat. Però no et sembla que fora una colossal idea que per apressar la declaració d'En Lluís, parléssim avui mateix a davant d'ell d'un imaginari i figurat capital, el qual seria l'am per a [pescar-lo?

—Home quina gran idea has tingut! Mes ara callem perquè sento el timbre i la noia que corre a obrir la porta; la qual cosa ens demostra que ja el tenim aquí el nostre futur gendre.

Al cap de pocs moments En Lluís entrava al menjador, on estava el matrimoni, i saludant amb grans reverències s'assentà al costat de la Marieta, la qual era una joveciana que ni lluia per sa beutat ni tampoc es distingia per sa lletjor. Com que després d'això ningú deia res, don Castells cregué que havia arribat el moment i dirigint-se a la seva esposa li digué:

—Escolta Roseta abans que me'n descuidi de dir-t'ho fes-me pensar demà que haig d'anar a retirar aquells sis mil duros que tenim en el «Banco de España».

—Molt bé dius, Joanet meu—respongué la senyora Rosa.

En Lluís al sentir-ho quedà tot estranyat i la noia encara més.

Aquella nit l'estudiant al despedir-se de la Maria li digué amb tò pleret:

—Senyoreta demà també un servidor li parlarà d'un assumpte bastant important.

Així que el poeta se'n hagué anat la noia corregué a notificar la nova als seus pares.

En Lluís tota aquella nit la passà somniant i l'endemà al trucar a la porta de casa de don Castells li sortí a obrir la mare, la qual l'assabentà que el senyor Joan Baptista se'n havia anat, que ella també se'n aniria a la cuina i que la noia estava al menjador. En Llesca blincant-se-li el cor s'hi dirigí i així que divisà a la Marieta exclamà:

—Bona nit, «hermosa ninfa, hija de divinos dioses».

Al sentir això don Joan i donya Rosa—els quals ni eren a passeig ni a la cuina, sinó amagats ambdós al darrera d'una porta que donava al menjador—quedaren entusiasmats; fins don Castells barbotejà:

—*Amigu*, això va de veres.

En Lluís Llesca, al veure que la seva salutació no era contestada per la «ninfa», continuà dient:

—Jo sempre l'he estimada i avui li haig...

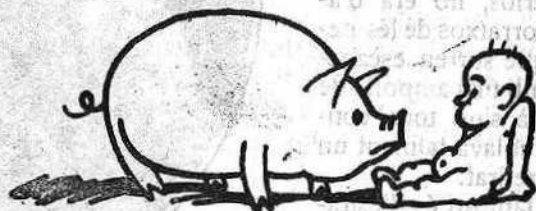
—Ai Lluís, sap que és molt atrevit?—Respongué per fi la «ninfa».

—Sí, té tota la raó, però anem al gra i escolti'm. Marieta ja sap que un servidor és un bon xicot i per tant vostè, crec que no tindrà cap inconvenient, en dir als seus volguts pares—els quals ja sé que són molt rics—que em deixin trenta duros per a la publicació de les meves poesies inèdites.

La Marieta quedà que ni de pedra i don Joan Baptista dirigint-se a sa muller murmurà:

—Nosaltres si que anavem per llana i ens han ben esquilat.

CABRÉ I OLIVA

AL COR DEL BOSC

Sentiu la remor dolça de l'airet
saltant pels brots més alts de la pineda,
la carícia d'amor, suament freda
que deixa el front content i satisfet?

Veieu els romanins aixarpellats,
abraçats per l'arrel a arrels molcudes
de pins vellets i alzines revingudes,
en sos pomells de flors crucificats?

Oh abelles usureres de la mel
de tantes flors boscanes, rondinaires!
la vostra febre'm roba exquisits flaires
creuant el camí aspre i enyorat,
que m'enamora omplert de soletat
i em fa sonàmbul d'uns moments de cel.

J. COSTA I POMÉS

L'eloquència del paraigües

El paraigües, com les flors, té el seu llenguatge propi. Ho afirma una revista anglesa. Anem a traduir les ratlles dedicades a l'assumpte, no desprovistes d'interès:

Deixar el paraigües al paraigüer—per exemple,—vol dir que el trasto pot canviar de propietari.

Obrir-lo sobtadament al carrer, significa que l'ull d'algun vianant corre perill.

Tancar-lo de cop, és signe infalible de que el barret va a experimentar danys i perjudicis.

El fet de que una dona tingui un paraigües obert i un home al seu costat rebí els rajolins d'aigua que's desprenen de les branilles, acusa galanteria.

Quan és l'home el qui sosté el paraigües i la dona la que's mulla, vol dir matrimoni.

Colocar un paraigües de cotó al costat d'un de seda, és tant com dir: un canvi no és un robo.

Deixar un paraigües, vol dir inconseqüència.

Tornar-lo, esperit original.

Cobrir un amic amb la meitat del paraigües, ganes de mullar-se dugues persones.

Finalment, sortir el matí de casa amb el paraigües, vol dir que no ha de ploure en tot el dia.

TOM

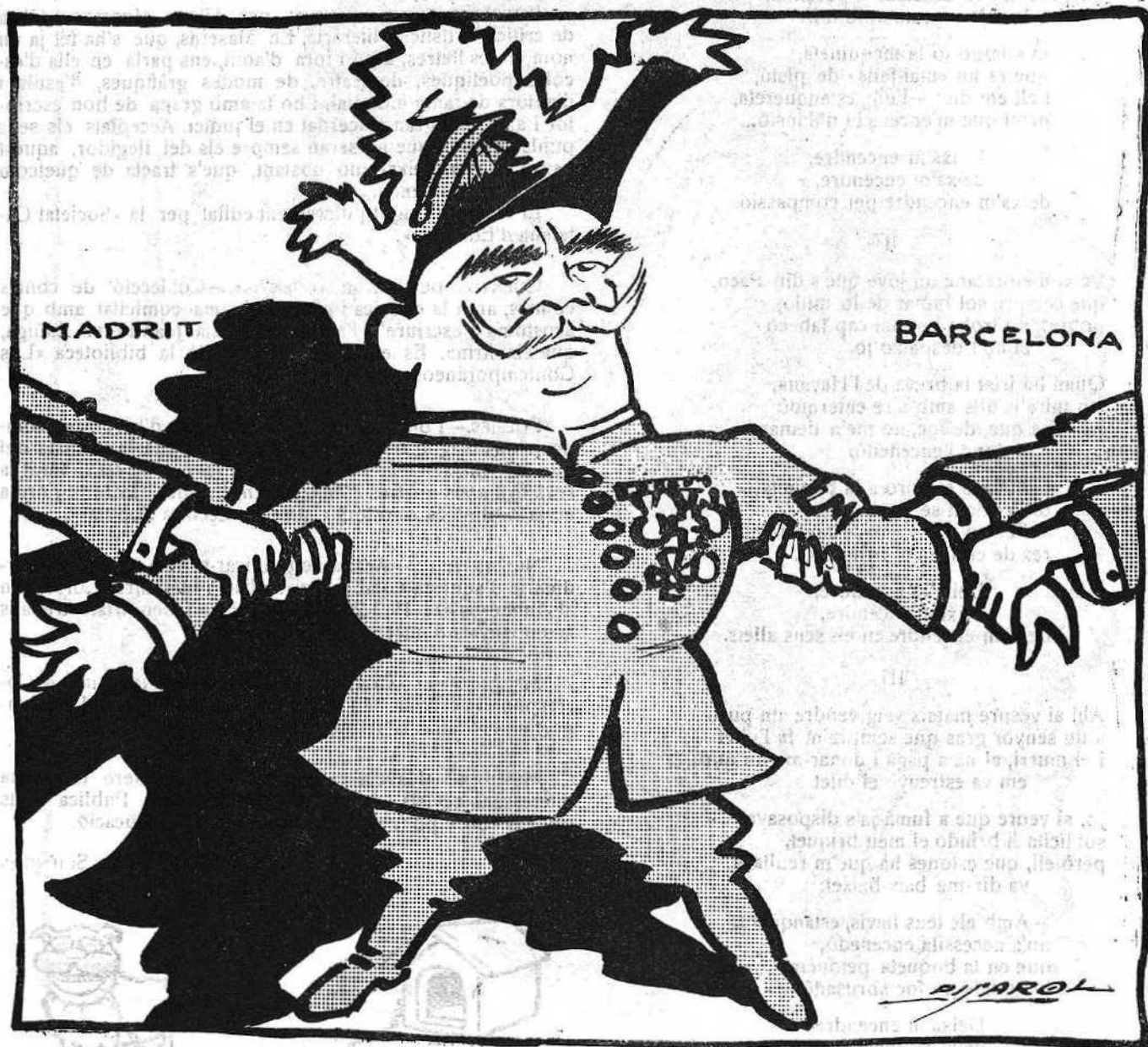
Infants terribles.

Un oncle se'n va de fires, i li pregunta a la seva neboteta:

—Què t'estimes més que't porti, maca?... Una nina o bé uns quants dolços?...

La noia, tota formaleta:

—Una nina... de sucre.

LES ENGUNIES DEL MARISCAL

—Nom de Dieu!... Aquests, de tant que m'estimen, m'abonyeguen!...

L'Estanquereta

(MUSICA DEL MESTRE JOAN AULI)

I
Troband-me viuda i sola un mes enrera,
que'm dessin un estanc vaig conegui
i aquí'm tenen vostès fent d'estanquera
pel que'ls pugui servi.

Un dels parroquians que molt la brilla
és un senyor madú, però molt fi,
que, mentre va encetant la pacatilla,
festeja un rato amb mí.

Li allargo jo la maquineta,
que és un «mai-falla» de pistó;
i ell em diu: —Fuig, estanquereta,
prou que m'encens tu d'il·lusió...

Deixa'm encendre,
deixa'm encendre,
deixa'm encendre per compassió.

II

Vé al meu estanc un jove que's diu Paco,
que sempre sol fumar de lo milló;
pobret, no troba bo mai cap tabaco
si no'l despatxo jo.

Quan ha triat la breva de l'Havana,
em mira'ls ulls amb aire enternidó
i encara que, de foc, no me'n demana,
li donc l'encenedó.

I ell, amb el puro a la boqueta,
diu refilant-se els bigotets:
—Per mi no's cansi, estanquereta,
res de cerilles ni briquets...

Deixi'm encendre,
deixi'm encendre,
deixi'm encendre en els seus ulls.

III

Ahí al vespre mateix vaig vendre un puro
a un senyor gras que sempre'm fa l'ullet
i el murri, al nà a pagà i donar-me un duro,
em va estrenyè el ditet.

Jo, al veure que a fumà ja's disposava,
sol·lícita li brindo el meu briquet,
però ell, que estones hà que'm reuallava,
va dir-me baix-baixet:

—Amb els teus llavis, estanquera,
no's necessita encenedó,
que en ta boqueta petonera
hi esclata un foc abrusadó...

Deixa'm encendre,
deixa'm encendre,
deixa'm encendre i fes-me un petó.

::: PAPERAM :::

AMIEL, per Salvador Albert.—Aquest llibre constitueix una bellíssima glossa poètica-filosòfica del celebrat *Diari Intim* d'Enric Frederic Amiel, catedràtic de Ginebra, el gran solitari que visqué quasi obscur i que, després de mort, ha sigut llegit amb fruïció per tota una generació i serà, en elavenir, llegit i comentat per moltes més. En aquesta obra «Amiel», estudi i biografia ensemps, hi ha posat En Salvador Albert més cor, més entusiasme admiratiu, que esperit crític. No obstant ha tingut molt d'interès en fer ressaltar els bells pensaments d'aquell «dolcíssim descontent» comparant-los amb altres filòsofs consemblants; i d'aqueixes comparances, que ajuden al llegidor a comprendre i compenetrar-se amb l'espiritual Amiel, n'ha resultat la veritable crítica, elogiadora i pregonament intensa que's mereixia l'autor del *Diari*.

El volum ha estat bellament presentat, com totes les publicacions de «La Revista».

INTERPRETACIONS I MOTIUS, per Alfons Maseras.—Obra de crítica artística i literària, En Maseras, que s'ha fet ja un nom en les lletres, aquí i fora d'aquí, ens parla en ella d'escoles poètiques, de teatre, de modes gràfiques, d'estils i d'autors de fama mundial, i ho fa amb grapa de bon escriptor i amb una gran sinceritat en el judici. Acceptats els seus punts de vista, que no seran sempre els del llegidor, aquest haurà de regonèixer, no obstant, que's tracta de quelcom seriós i entenimentat.

El volum ha sigut pulcrament editat per la «Societat Catalana d'Edicions».

CUENTOS DE MENOR «CUENTIA».—Col·lecció de contes còmics, amb la clàssica i personalíssima comicitat amb que acostuma a escriure'ls l'antic humorista Joan Pérez Zúñiga, que els firma. Es el darrer número de la biblioteca «Los Contemporáneos».

POESIES.—Follet format per un recull d'hermoses composicions originals d'En Salvador Llanas, escriptor mataroní que ja coneixen els nostres llegidors per haver honrat la seva firma els nostres Almanacs en distintes ocasions. Forma en la Biblioteca d'Autors Catalans «Lectura Popular».

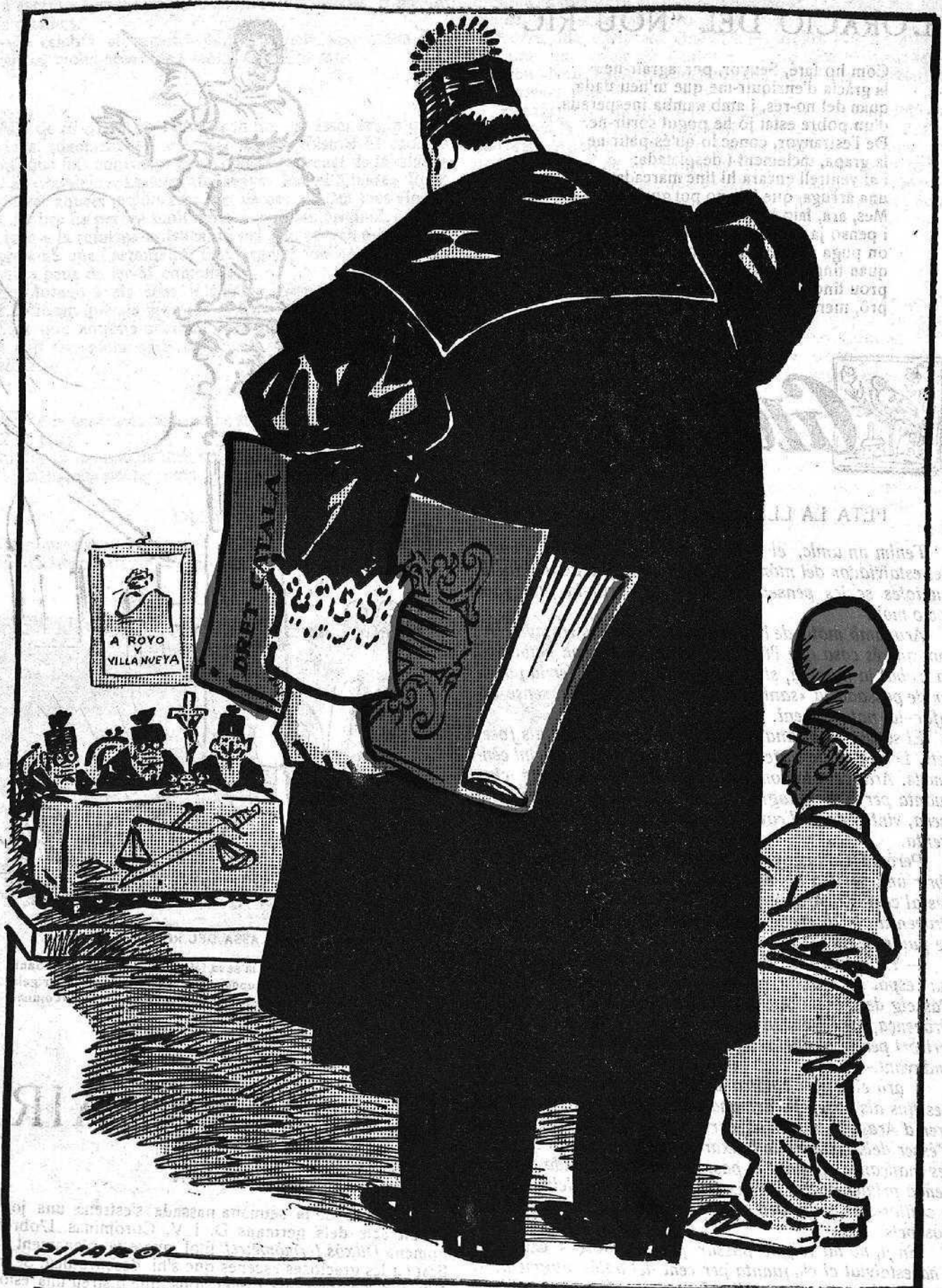
NIU ARTÍSTIC.—Acaba de publicar-se una edició extraordinària d'aquesta notable revista d'art i literatura. Correspon als números 18, 19 i 20. Conté molts i ben triats treballs acompanyats d'interessants fotograts.

MEMÒRIA DEL «CENTRE CATALÀ» DE BUENOS AIRES.—Correspon al exercici de l'any 1919. Conté l'història de l'important entitat, estats, fotograts i plànols.

MESSIDOR.—Havem rebut el darrer número d'aqueixa interessant revista poliglota i enciclopèdica. Publica triats treballs sobre política internacional i sobre educació.

SEPT SCIÈNCIES

EL PLET DELS FURS

El català.--Aquí només hi ha un Dret, que és aquets. I si volen que us el cedeixi, ja poden esperar... assentats.

L'ORACIÓ DEL "NOU RIC"

Com ho faré, Senyor, per agrair-ne
la gràcia d'enriquir-me que m'heu dada,
quan del no-res, i amb xamba inesperada,
d'un pobre estat jo he pogut sortir-ne.
De l'estranyor, conec lo qu'és patir-ne
la grapa, inclement i despiatada;
i al ventrell encara hi tinc marcada
una arruga, que l'or no pot gorir-ne.
Mes, ara, faig bracet amb la riquesa,
i penso ja acometre alguna empresa
on puga empleà, en bé, ma sobra d'or;
quan tinga temps, i disposi d'estones,
prou tinc intenció de fè obres bones;
prò, mentrestant faig d'acaparador.

FERÈSTEC

GLOSSARI

FETA LA LLEI, FETA LA TRAMPA

Tenim un amic, el senyor Subirana, que és l'home més estalviador del món; un estalviador pràctic d'aquells que totes se les pensen per tant de sortir-hi guanyant poc o molt.

Ara, amb motiu de l'augment de les tarifes tramviàries, com que és cosa que l'atany d'aprop, el senyor Subirana ha trobat la manera, si no de guanyar-hi, de fer la pau, i fer de passada la «santíssima» a la Companyia, sense estafar-la, naturalment.

El senyor Subirana treballa a la Duana i viu als Josepets. D'un cap de trajecte al altre se'n feia abans vint cèntims. Ara, com tothom sap, el preu ha sofert un cinquanta per cent d'augment: de les Dreçanes a la Travessera, vint; i de la Travessera als Josepets, deu més; total trenta.

Però la Companyia, al establir trajectes parcials, va obrir una porteta als estalviadors: trajecte de les Dreçanes al carrer d'Aragó, deu cèntims; trajecte del carrer de Provença als Josepets, deu cèntims; total vint, com abans de pujar-se les tarifes.

— De manera—va dir-se el senyor Subirana—que del curt espai de viatjar en tramvia les tres mançanes del Passeig de Gràcia que comprenen els carrers d'Aragó a Provença, me n'acanen deu cèntims?... Trajecte realment irrisori per lo car del seu preu!...ja sè què'm toca fer d'ara endavant.—

I ara el senyor Subirana, que té d'anar de les Dreçanes fins als Josepets, demana passatge tan sols fins al carrer d'Aragó; quan és al carrer d'Aragó fa de manera d'ésser dels primers de baixar; baixa, camina les tres curtes mançanes apretant el pas, arriba a la parada de Provença primer que el mateix tramvia que ha deixat, torna a enfilar-s'hi, paga deu centimets més i el porten fins als Josepets.

En fi, no ha volgut passar per les horcas caudillas, s'ha estalviat el cinquanta per cent del odiós augment,—i com que ha estirat un xic les cames, té més ganeta a l'hora de dinar.

Probadlo y os convenceréis. — XARAU

LA «BANDA» A LA PLASSA DEL REY

Per la seva felç idea, les monges de Santa Clara proposen que el mestre Lamote dirigeixi els seus *tutús* enfilat en la cèlebre «Columna de Hércules».

TELÓ ENLAIRE

ROMEA

A darrers de la setmana passada s'estrenà una joguina en un acte dels germans D. i V. Corominas. L'obreta es nomena *Ditxós termòmetre!* titol que està plenament justificat en les gracioses escenes que s'hi desenrotllen. Se tracta d'un passatemps sense pretensions, que distreu una estoneta d'allò més bé; la falla és original, les situacions còmiques ben encertades, i el diàleg molt acurat, com acostumen sem-

pre a escriure'l aqueixos discretíssims i il·lustrats comediògrafs catalans.

—Se celebrà el benefici de l'Aymerich amb molta concurrència, molts obsequis i molts aplaudiments.

NOVEDADES

Allò de *El conde de Valmoreda* no va ésser res, o quasi res. Una adaptació del celebrat drama tolstoïà *El cadàver vivent*, que tots coneixem per haver-se estrenat fa ja alguns anys al «Paralelo». La tasca del senyor Manel Linares Rivas al adaptar aqueix melodrama no és pas de les més elogiables. L'obra ha perdut molt del seu perfum original, i ni pel que toca a la reforma artística, ni pel que es refereix al llenguatge amb que l'arranjador l'ha vestida, no pot dir-se que valgui la pena de fer-hi comentaris.

En Morano i els seus intentaren alçar aqueix *cadàver*, però... creiem que als morts lo millor és deixar-los en pau.

Sòrt que aquesta mateixa setmana podem aplaudir-lo altre cop de valent amb la represa del famós *El obscuro dominio*.

GOYA

Acaba la seva campanya la companyia de Maria Palou el dia 2 de maig.

El dia 19 del mateix mes debuta la de la Bàrcena, amb la particularitat de portar com actriu a la cèlebre *Argentinita*.

OLIMPO

Diumenge a la tarde tingué lloc, en aquest vell teatre del carrer de Mercaders, la representació, amb caràcter de prova

d'estudi, d'una obra en tres actes, *Phènix*, original del jove dramaturg i actor aficionat Enric Perbellini. La sala, molt concorreguda, donava a entendre les moltes i bones simpaties amb que compten l'autor i els discrets artistes de la Societat «Nou Esclat». Efectivament, autor i interpretadors foren ovacionats.

Phènix és un drama d'idees generoses, la tesi del qual se basa en la bona fraternitat dels homes, això és, en l'amor universal. Apart d'unes quantes ingenuïtats, tant de fons com de forma, filles de la natural inexperiència del jove autor, hom sortí convençut de que aquest té pasta de dramaturg i de que madurant pensaments i polint diàlegs arribarà a fer veritable obra de poeta dramàtic.

MUSIQUERIES

Orfeo Gracienc.—Demà passat, diumenge, a dos quarts d'onze del matí donarà aquest benemèrit Orfeo un gran concert dedicat a la Cançó Popular Catalana. Consten en el programa tres primeres audicions que s'esperen amb interès.

Es de creure que aquest concert se veurà encara més animat de públic, que el primer de la sèrie, dedicat a les cançons estrangeres, i que fou un èxit per al director i per a tots els orfeonistes.

Trio Barcelona.—En la sala de l'Orfeo Gracienc, tingué lloc diumenge a la nit un escullit concert a càrrec del «Trio Barcelona». Els intel·ligents Vives, Perelló i Marés interpretaren amb tota perfecció obres de Beethoven, Arensky, Liszt, Granados i Arbós. Foren aplaudits de valent, tal com se mereixien, sobre tot en el magnífic *Trio* de Arensky.

Diumenge que vé, a la nit, recital de guitarra a càrrec de Domènec Prat.

A LA PORTA DEL CAU

—Què tonto, l'home!... Mira que preocupar-se per l'habitació baratal..

Xerrameques artístiques

NO VAL A BADAR.

COM ANAVEM DIENT...

Una advertència prèvia abans de començar aquesta xerramequeria. Un servidor té molt mala lletra, i no val a badar en llegir-me. Oi que no s'ho pensaven? Doncs tal com sona: i sinó, que ho diguin els caixistes i els pintors de nyigui-nyogui que'm pateixen. Això fa que alguna vegada faci, sense voler, naturalment, literatura cubista, ço és, incompreensible, com me va passar avui fa vuit dies. Els «pobrets» caixistes me feren dir que la Tòrtola València, d'En Capuz, duia una *baioneta* a les mans, quan jo havia escrit, o m'ho penso al menys, *bacineta*, que és una cosa més artística i acostada a la realitat.

Aquesta baioneta l'he portada fins ara clavada al cor. Estic segur de que l'autor del cartell baquetejat no li devia veure la punta... ni els llegidors tampoc; però jo prou l'he sentida...

Un amic meu, que no pinta res (per això som amics), me deia un dia: —Què en fas de tenir tanta lletra menuda, si la tens dolenta?
I tenia raó.

Com anavem dient... divendres passat, les exposicions se succeeixen amb una regularitat atterradora. A «Càn Parés», que és com dir a Cà l'Avi de la pintura barcelonina, hi ha instal·lada una colla d'estampes religioses fines, amb marc i tot, obra de N'Enric Moncerdà, el qual, val a dir-ho, té unes mans de plata per a pintar coses boniques. Quina justesa de línies, quin gust en els agrupaments de figures, quina finor en la pinzellada! I no s'accontenta en pintar com un home, sinó que projecta els marcs de les seves pintures, i, ademés, mobles, ferros forjats, tapiços i draperies. Res, que és un artista decorador de lo millor que corre.

Jo no sé si l'Enric Moncerdà té la patent gaire neta per a anar al cel, però enc que no fos així, amb el gènere que cultiva, hi podrà entrar de pet, en donar-se a conèixer només. De segur que Sant Pere li encarregarà la restauració de l'Empir, que comença a atrotinar-se, i el retrat de tota la Cort celestial, que ja són encàrrecs de durada. I un cop sia a dintre...

El que té de fer En Moncerdà és treballar-se-la, l'entrada al Cel, que aquí a la terra ha badat de debò. Pensi que corre un allau de pinta-mones, capaços de pintar-li la cigonya al mateix Sant Lluç, el més pèrit de tots els Sants en matèria de ninots i coloraines, que s'ha llevat una mica tard i que no li resta gaire temps que córrer.

També a les *Galeries Laietanes* hi han coses noves, de trinka les unes i forrades de vell les altres. Aquelles, degudes an En Joanet Baixas, un bon xicot que fa amb molta grapa l'aquarel·la a l'aire lliure; aquestes, sortides de les tenebres del passat per a adornar les cases dels nostres rics de nou encuny, amb ganes de mostrar una ascendència de primera. Vesteix tant, poguer ensenyar la vera efígie del rebesavi o demostrar el bon gust posant un retaule a la sala de dormir!

Està clar que lo primer és una mica exposat. No fa pas gaire que una carnicera, devinguda millonària, mostrava plena d'orgull un quadre del saló a unes visites, tot dient:

—Es el retrat de la besàvia; fa que té l'aire de família?

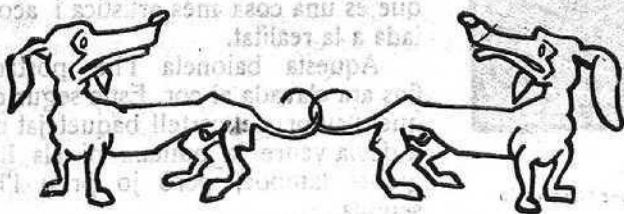
—A mí em sembla que l'he vist a una altra banda—
va fer un senyor que'l contemplava.—Ah, sí, ja recordo; a París. Es deia... es deia...

—Antònia Ribot.

—No, senyora, no: Carlota Corday!

Tableau!

C. ARBÓ

"EL PI"

Pel pi plantat a la Plaça,
an el Temple podem dir:
—En tu puerta planto un pino...;
(com diu la copla d'allí)

Podrà aqueix pi no fer pinyes,
com als boscos els pins fan;
prò pels nois que l'atormentin,
pinyes i pinyacs hi hauran.

PEPÉ DEL CARRIL

ESQUELLOTS

Coses del temps.

Res menys que quatre suïcidis hi hagué en un sol dia a Barcelona, la setmana passada.

Nota bene:

Entre els que atentaren contra llur pròpia existència no hi havia cap subjecte que fos propietari de finques urbanes.

Al saló de festes de la Mancomunitat, el professor italià signor Bruni ha donat una conferència parlant dels *sòlids*.

Era l'hora de tractar en ella dels caps de fusta i dels caps de suro.

Poïser algú de la casa s'hi hauria entès.

El mateix a València, que a Castelló de la Plana, que a Valls, el nostre Guimerà ha sigut molt festejat amb motiu de la seva «tournée» per a donar a conèixer *L'ànima és meva*.

A tot arreu han ovacionat al vell poeta i a la seva obra. De manera que ja quasi pot dir-se que *L'ànima* no és seva. L'ànima ja és de tots. O quan menys tots estan animats del mateix esperit admiratiu vers el cantor de la raça.

Viscal

L'altre dia fou detingut un honorable tavernier que es dedicava al acaparament del tabac.

Males veus diuen que li varen trobar seixanta paquets de caliquenyos.

Nosaltres per a càstic el condemnariem mai dirieu a què?

A fumar-se'ls tots, un darrera l'altre.

Sembla que un dels festivals populars més guapos que es dedicaran en homenatge del marescal Joffre serà el d'un gran concert dels choristes d'En Clavé.

Ah, salau!... quin pet de *Marsellesa* que's preparal

Serà una mena d'alenada vivificadora i reconfortadora, després de tants dies d'estar amb la boca tancada i obligats a escoltar altres himnes més ensopits i menys oxigenats.

Notes de Casa:

Del «Centre de Dependents» de Terrassa, havem rebut un cartell anunciador de la *Festa de la Poesia*, certàmen literari que tindrà lloc el dia quatre de juliol en el «Teatro Principal» de aquella ciutat.

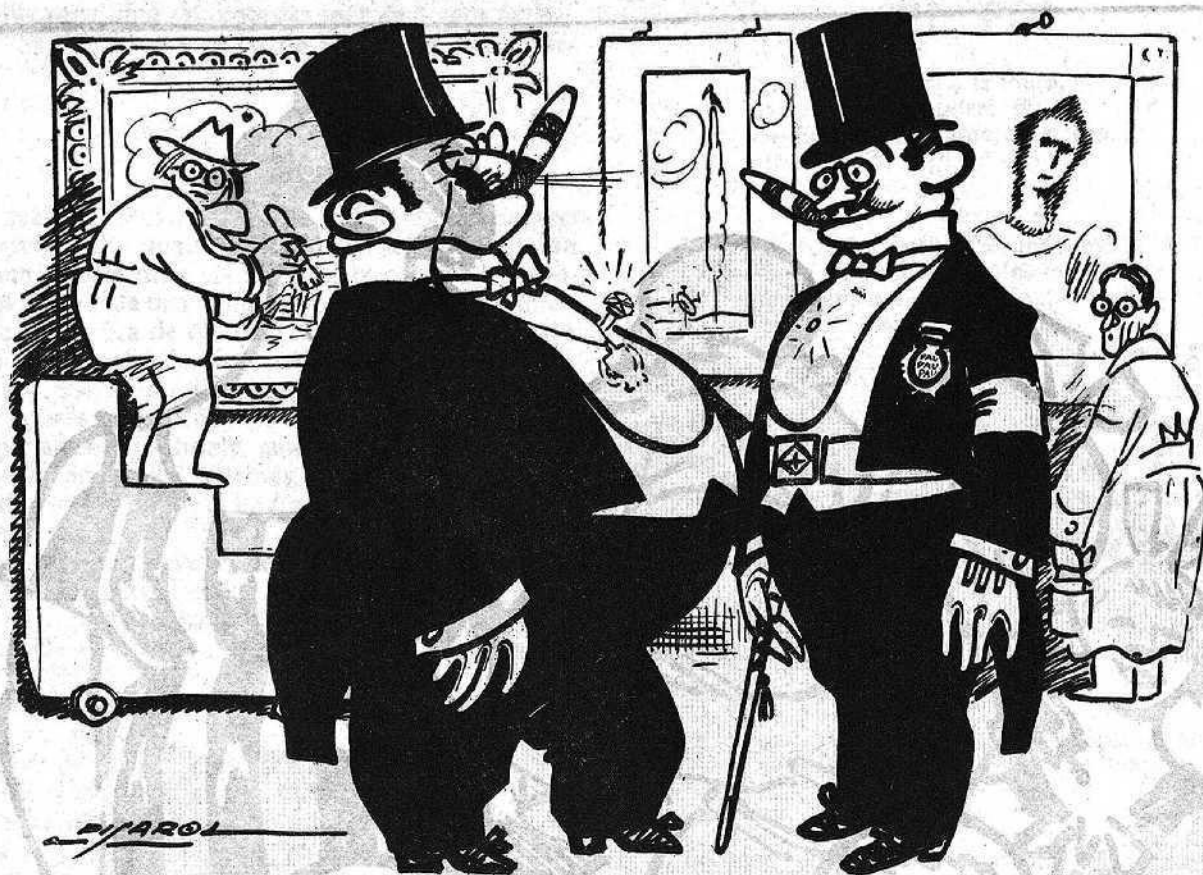
S'ofereixen nou importants premis.

ELS NENS

—Ja és empipador, això d'ésser criatura, oi?...

—No me'n parli's. De tantes festes que'ns fan, fins ens maregen.

A BELLES ARTS

Les lligues de defensa dels veïns de Barcelona contra els propietaris usurers van enfortint-se cada dia.

I de la seva eficàcia en donarien raó els jutjats pel que toca al ram dels llençaments. Ja no's fan aquestos amb la violència d'abans, ja es donen *allargos*...

Ja la Justícia s'inclina a favor dels llogaters.

Es el triomf de les lligues de veïns.

Amunt, i a ells, que son pocs i cobardes!

Entre els objectes trobats aqueixos dies al carrer, i depositats a la Majordomia esperant que els seus amos hi vagin a cercar-los, havem llegit que hi havia:

«Un llavero con un pito.»

Mireu que hi ha gent ben descuidada, eh!

Aquest deu ésser d'aquells que precisament quan plou és quan se deixen el paraigües.

Que'ls barbers ens prenen el pèl ja és cosa vella de tan sapiguda.

Però que ens arrenquin la pell, això ja és més nou i més denigrant per a les pobres víctimes.

No han vist els paperets enganxats en els vidres de les barberies?

«Afeitar, 50 cèntimos; arreglar cabello o barba, una peseta.»

Tot plegat sis rals.

Es clar, els parroquians diuen: Demà m'afeitaràs.

I se'n van a comprar la *Gillete*, que és més nèt, més pràctic, més *chic*, més elegant i molt més econòmic que la mà matussera del rapa-barbes.

Esto se va, estimats «Figaros» Lo més indicat seria que us busqueu altres «modus-vivendi».

— I per què'n diuen *vernissage* d'aquesta festa?

— Perquè els que no som pintors ens hi donem molt vernís.

En *Xenius*, el gran *Xenius* ha emprès de nou la tasca gloriosa d'escriure diàriament el seu «Glossari».

A «La Veu»?

No, senyors; a «La Veu» *jamaís de la vie*.

Ara els publica a «El Dia Gráfico».

A «El Dia Gráfico», en català?

No sabem a qui felicitar més efusivament, si a don Eugeni que ha retrobat la seva tribuna o al *Diari*, que honora públicament la nostra llengua.

Carai!... Ja m'està xeringant llegir sempre en els diaris la mateixa notícia:

«La Delegación de Hacienda no ha hecho para hoy ningún señalamiento de pago.»

I de *cobro*, quants n'ha fet de senyalaments?

D'aquests no'n parlen, els murriets.

I és que per a ells, l'hora de pagament no és mai i l'hora de cobrar és sempre.

Un anglès explorador pernocta en un casalot molt ferèstec. Mentre dorm, un malfactor salta per la finestra i per assegurar-se del cop li engega sis trets de revòlver: Pam!...

Pam!... Pam!... Pam!... Pam!... Pam!...

L'anglès, girant-se de l'altre costat:

— Les sis!... Encara tinc temps de dormir una horeta més.

Dissabte DIA 1er DE MAIG

La Campana de Gràcia

publicarà un

Número Extraordinari

de vuit planes dedicades al

Mariscal Joffre

amb motiu de la seva vinguda a Barcelona

NOTA. — Preguem als nostres corresponssals que a volta de correu diguin els números d'augment que necessiten

JUANITA

La perfecta cocinera

por

Carolina Gómez del Valle

Un tom

Ptes. 2

El consejero de los enamorados

Nuevo método de redactar y escribir cartas amorosas

Libro indispensable a todo el que tenga o quiera tener relaciones amorosas

Un tomo

Pesetas 1.

DR. BEARSON

ETERNA LUNA DE MIEL

Secretos del lecho conyugal.
Cartilla higiénica de los
recién casados

Un tomo

Pesetas 1

BARON DE HOLBACH

DEL AMOR CONYUGAL

Los esposos en la vida pri-
vada. Sus deberes. Sus
placeros legítimos

Un tomo

Pesetas 1

Els cent millors contes còmics

Un tom

Ptes. 2

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extraviis, si no's remet, ademés, un ral per a certificat. Als corresponssals se'ls otorguen rebaixes.

EL SOMBRERO DE MODA

— Filla, vès perquè no'ns en podria donar un tros a cada una!...